

Naima Charkaoui: Kinderenrechten, dé kompas van het jeugdwerk?

Welke trend wordt naar voren geschoven i/d presentatie? Welke gevolgen heeft deze trend? Hoe moet het JW zich verhouden tot deze trend? Hoe kan een organisatie inspelen op deze trend? Welke idee wil jij verder ontwikkelen in jouw beleidsnotaproces?

JO_VANDEWALLE 15 MEI 2019 12:13

Grondrechten

We botsen op kaders: starten we vanuit mensenrechten, grondrechten, kinderrechten? Wat is de beste aanpak?

Grondrechten wordt vaker vanuit armoedebeweging gebruikt, mensenrechten is de breedste term. Daarbinnen kan je wel gaan differentiëren voor de eigen werking (bv. recht van gezin).

Kinderrechten in opleidingen niet aanwezig?

Vroeger in sociaal-cultureel werk bv. niet. Als het nu niet in opleidingen prominent aanwezig is, dan moet hier alvast wel werk van gemaakt worden. (In pedagogische wetenschappen was/is dit bv. wel al een vak.)

Ander issue: de focus blijft te hard op -18. Iedereen spreekt over 'kinderrechten', 'kindvriendelijkheid', maar dan verliezen we anderen uit het oog. 'Jeugdversterkend' lijkt beter - maar dan denken we ook weer niet aan peuters bv. En/en...

Naima: wij denken niet fetisjistisch over terminologie van kinderrechten. Je mag ook over mensenrechten spreken.

Het komt erop neer: kinderen zijn minder erkend dan we denken. Het discours en de realiteit verschillen frappant. Men heeft de mond vol van kinderarmoede, maar in beleid zijn kinderen onzichtbaar, en ze zijn zo al de minst mondigen.

De andere zijde van de medaille: labels als kinderstad worden sexy gemaakt, maar jeugdwerk wordt zo out of the picture geschoven, want het gaat bv. meer over scholen etc.

Misschien goed om hier eens met de nieuwe Kinderrechtencommissaris over te spreken.

De kloof met de niet-georganiseerde jeugd

Hoe kunnen we die beter bereiken, meetrokken? Hoe waarborgen we hun rechten?

Het recht op vrije tijd staat hier centraal. De kracht van het jeugdwerk is net dat we overal zijn, lokaal, aan de basis. Wij moeten de rol sterker proberen opnemen om hier een antwoord op te formuleren, in eerste instantie lokaal.

Outreachen! Veel werkingen in de eerste lijn zijn hier wel mee bezig, en proberen er iets aan te doen, maar kennen niet altijd het kader - ook op hoger niveau in werkingen moet hier meer aandacht naar gaan.

'Relativiteit' van (universele) mensenrechtenverdragen?

"Het zijn ook maar akkoorden." Hoe ga je in tegen deze tendens, die verdragen en universele rechten niet meer zo evident lijkt te vinden?

We merken dat we relevantie en zin van verdragen steeds vaker moeten uitleggen. Maar dat is misschien niet helemaal 'slecht': mensen zijn wakker geschud. Dat kan ook omgezet worden in iets positiefs, want we moeten er wel allemaal samen onze schouders onder zetten.

Het is een appél aan ons allemaal om hier harder voor te gaan, in onze werking en in onze maatschappelijke rol.

Hoe ziet een goeie beleidsnota vanuit het standpunt van kinderrechten eruit?

Beleidsnota's van jeugdwerkorganisaties nog niet vaak gelezen :-), maar wel die van volwassenenorganisaties vanuit het perspectief van diversiteit - en daar is heel duidelijk dat heel wat kansen worden misgelopen. En dat geldt evengoed voor jeugdwerk en kinderrechten.

Het is misschien een interessant experiment om een aantal beleidsnota's voor te leggen aan het Kinderrechtencommissariaat - maar dat betekent wel dat je dieper moet gaan graven.

Jeugdwerk en juridisering

Wij gaan als jeugdwerk niet vaak de juridische weg op, ook al kozen we vorig jaar expliciet: "we gaan voor vier rechten van kinderen en jongeren". Maar juridisering steekt steeds vaker de kop op, en we moeten ons daar wel tegenover positioneren.

Als we bv. bruggen willen slaan met bijzondere jeugdzorg, dan komen we hier steeds vaker mee in aanraking (attesten nodig enzovoort). Maar ook juridische procedures waar jeugdwerkers, vrijwilligers en professionals, mee in aanraking komen, hoe gaan we hiermee om?

Er is een verschil tussen rechten, de principes die erachter zitten, en de afdwingbaarheid ervan. Het pure juridische helpt voor die afdwingbaarheid, maar in de praktijk zitten we (Kinderrechtencommissariaat) veel meer op het onderliggende te werken. (Er gaan ook zelden bv. mensen in armoede naar de rechtbank omdat hun rechten niet gehonoreerd worden. We mogen het juridische aspect hier ook niet overschatten.)

Maar de regels en rechten zijn er omdat er vroeger willekeur was. En dat is belangrijk. Klagen over juridisering is in dat opzicht misschien misplaatst, want ze zijn er om ons te beschermen. Maar er is ook zeker de valkuil dat net de organisaties die hun nek uitsteken onzacht in aanraking komen met de regels.

Maar dat gevaar is minder groot dan we denken. Bovendien: we kunnen de regels ook vóór zijn. Werk proactief aan de fundamenten van kinderrechten binnen je organisatie en dan hoef je geen schrik te hebben.

Conclusie, we moeten Naima vaker uitnodigen! :) (Of andere kinderrechten partners)

Moeten we onszelf als jeugdwerk niet verplichten om link met kinderrechten in ons werk te formaliseren?

Verplichting is misschien sterk, eerder: het engagement terug oppakken.

Als organisaties deze oefening willen maken, is dat zeker bijzonder waardevol. We kennen elkaars kaders niet genoeg.

We hebben momentum om met jeugdwerk meer in te zetten op kinderrechten en iets mee doen in de eigen beleidsnota. Meer dan het kinderrechten verdrag ondertekenen.

JoKER

Is in theorie een ontzettend belangrijk instrument, maar wordt tot nog toe - ook door ons - te weinig gebruikt.

Geloof Naima in het instrument? En moeten we het krachtiger proberen maken/gebruiken?

Een "glas halfvol/halfleeg"-verhaal. Zeker niet afschaffen, maar het werkt niet als wij, het jeugdwerk, het niet vastgrijpen om er inhoud aan te geven en er maximaal gebruik van te maken.

JoKER kan versterkt worden door adviezen Vlaamse Jeugdraad en Kinderrechtencommissariaat. We mogen er niet al onze eieren in leggen, maar momenteel blijft het potentieel wel onbenut.

We kunnen overal wel een toets op zetten (gezondheidstoets, armoedetoets, ...), maar zonder gevolg blijft dit een lege doos.

Jeugdwerk zoekt kinderrechten steeds meer op

Maar er zijn nog niet genoeg bruggen, bv. om jeugdwerk te educeren in het kinderrechtenverhaal.

Maar de tijdsgeest is er!

Hoe kunnen we het besef van de complexiteit van dit verhaal meegeven aan de politiek?

Themadagen bv. belichten vaak slechts één stukje van het verhaal.

Er moeten méér bruggen gelegd worden, is altijd al het devies van het Kinderrechtencommissariaat. Maar er komen alleen maar schotten bij, iets echt complex inderdaad.

Er zijn niet veel wondermiddelen; we moeten het blijven aankarten, maar ook onze eigen werking in vraag blijven stellen t.o.v. het gehele plaatje. Niet vasthouden aan "dit is wat wij doen", maar open staan voor herdenking van eigen visie en missie.

Respect, protect & fulfill, in en vanuit het jeugdwerk. Kinderrechter zijn een kompas voor het jeugdwerk en

hopelijk is jeugdwerk een hefboom voor het realiseren van kinderrechter.

Moeten we meer concrete eisen stellen aan het jeugdwerk om ervoor te zorgen dat álle kinderen en jongeren zich er kunnen ontwikkelen?

Moeten we bv. - boude stelling - aan het animatorattest extra criteria vasthangen? (Risico: instrumentalisering?)

Een moeilijk verhaal. Of dit nu het verschil zal maken in de waardering... Naima twijfelt daaraan.

Aanvulling JOETZ: **samenleving moet jeugdwerk beter leren kennen.** Wij bereiken niet alle kinderen, omdat onze aanverwante diensten zelf niet goed weten dat kinderen bij ons terecht kunnen.

Jeugdwerk als een hefboom voor kinderrechten!

Kinderrechten als kompas voor een betere samenleving

Als jeugdwerk kunnen we proberen de stem van kinderen en jongeren zo luid mogelijk te laten klinken, maar we kunnen ook verder gaan en een betere samenleving nastreven. Leiderschap opnemen!

Jeugdwerk mag niet enkel 'nuttig' aanbod zijn

Niet enkel om vaardigheden en skills aan te leren!

Het informele, het ongedwongene is minstens even belangrijk. De ruimte voor experiment moet worden behouden.

Outreaching is belangrijk

Wereldspelers is daar een heel mooi voorbeeld van: met het jeugdwerk naar asielzoekers trekken, niet verwachten dat het omgekeerde gebeurt.

Wereldspelers is een heel mooi voorbeeld van outreachend werken, ze moeten niet naar ons komen, wij halen drempels weg.

Jeugdwerk ziet er nog te vaak homogeen uit

We dragen dezelfde kleren, hebben dezelfde context...

En dan moeten we nog aan 'bridging' proberen doen. Da's niet eenvoudig, zeker niet als we jeugdwerk een veilige haven voor alle kinderen en jongeren willen laten zijn.

Het recht op jeugdwerk houdt de verantwoordelijkheid in om de kloof te overbruggen voor wie niet in jeugdwerk zit

Hoe meer kinderen en jongeren aan jeugdwerk deelnemen...

hoe groter de kloof met zij die niet participeren. De lat wordt steeds hoger gelegd, en voor zij die achterblijven wordt het steeds moeilijker daarover te springen.

Kinderrechten als kompas voor jeugdwerk

Recht op vrije tijd, opkomen voor je mening, recht op ontwikkeling breed, 1 van de pijlers van het kinderrechtenverdrag. Jeugdwerk realiseert kinderrechten.

Jeugdwerk is een recht voor alle kinderen en jongeren; ik kan het niet mooier zeggen.

Don kondigt Naima aan!

